

Ångbåtens Vänner

S/S Boxholm II

K-MÄRKT FARTYG

Program 2020

Ångbåtens Vänner

Bildad 1982

"Föreningen skall verka för att ångfartyget Boxholm II fortsättningsvis skall kunna befara sjön Sommen, vara vedeldad och även i framtiden kunna betjäna bygden kring sjön Sommen som den hittills gjort."

Ångbåtsepoken är inte riktigt slut och ännu tuffar det ett antal passagerar-båtar i svenska farvatten och på våra insjöar. En av dessa är "Sommens drottning" - S/S Boxholm II. Hon är en tidlös skönhet i svart och vitt på den sägenomspunna sjön Sommen på gränsen mellan Småland och Östergötland. En ångbåtstur är ett fantastiskt sätt att uppleva den vackra naturen – tyst och majestätiskt glider II:an fram på sin färd mellan de många öarna och ångbåtsbryggorna. Men en ångbåt drivs inte enbart av vatten och ved – det krävs mer därtill. Stödföreningen Ångbåtens Vänner arbetar sedan 1982 med att på olika sätt stötta och marknadsföra ångbåtstrafiken så att vi kan få behålla denna unika och viktiga kulturattraktion i vår bygd. I nuläget är vi drygt 650 entusiaster i föreningen.

Du kan bli medlem via vår hemsida www.boxholm2.com eller genom att betala in medlemsavgiften 200 kr på vårt bankgiro 990-5852.

Glöm inte att ange namn, adress och telefonnummer.

S/S Boxholm II
www.boxholm2.com

**Bli medlem
Du också!**

Hjälp till att hålla ångan
uppe på ett av Sveriges
sista vedeldade
passagerarfartyg!

Innehållsförteckning

Verksamhetsberättelse 2019	3	Kraftkällan Sommen	12
Ordförande har ordet	4	Karta Sjön Sommen	15
Kallelse till årsmöte	5	Vägbeskrivning Svensk och Engelsk ..	16-17
Turlista 2020 samt Beskrivning av turer..	6-8	Fakta Boxholm II	18
Rederi Aktiebolaget.....	10	Charter med Boxholm II	19

Verksamhetsberättelse för Ångbåtens Vänner år 2019

Styrelsen har bestått av: ordf. Per-Arne Larsson, kassör Bernt Lind, sekr. Maria Ehrlin Brege, ledamöterna Jörgen Martinsson, Annica Jansson Löfgren och Urban Tordsson samt suppleanterna Lars Axehill och Ingela Pettersson. Styrelsen har haft fem protokollförda möten under året. Därutöver har vi haft telefon- och epostkontakt kring olika frågor.

Bemanning

Under säsongen har vd för Rederiet, Bengt Samson, fungerat som samordnare av verksamheten och hanterat bemanning av chartrade och turlistlagda turer. Kaptener har varit Richard M'Foutiga, Håkan Liif, Thomas Bergman samt Stefan Bergman. Maskinister har varit Sten Ekvall, Carl Johansson, Göran Börling och Kjell Nordeman. Tredjemän har varit Molly Filipsson, Janne Pettersson och Jörgen Isaksson m fl. Styrelsen har beviljat 6 000 kr för kostnadstäckning i samband med dubbelbemanning när någon ny besättningsmedlem går bredvid i utbildningssyfte.

Marknadsföring och turer

Biljettförsäljningen har under säsongen varit mycket god med en genomsnittlig beläggning på ca 90% på turlisteturerna. Något sämre på Torgturerna. Marknadsföringen har skett via utskick direkt till bussbolag och föreningar, hemsidan www.boxholm2.com, kommunernas hemsidor samt annonser i diverse turistbroschyrer. Styrelsen har beslutat att uppdatera och lägga över hemsidan i ny struktur inför säsongen 2020. Detta arbete är påbörjat av en arbetsgrupp.

Under året har bl a följande genomförts i föreningens regi:

- Samarbete med turistbyrån/Tranås Direkt i Tranås och rederiet kring turlista och marknadsföring samt produktion av den återkommande ångbåtsbroschyren i 4.000 ex.
- Hemsidan www.boxholm2.com.
- En söndagstur i form av Vinylkryssning.
- Medlemstur den 28/8 med 60-talet medlemmar ombord.
- Representation vid Rederiaktiebolagets möten av Per-Arne Larsson och Maria Ehrlin Brege.
- Medlemskap och annonser i Sveriges Ångbåtsförening samt Arbetslivsmuseernas Samarbetsråd.

Statistik för 2019

Antalet bokade turer totalt under säsongen är 79 st. (85 föregående år).
Antalet medlemmar är ca 700 st. samt 7 hedersmedlemmar.

Maria Ehrlin Brege, e.u.
Tranås 2019.11.05

Ordförande har ordet

En mycket hektisk period i båtens historia klingar så sakteliga av. Det är knappast någon del som undgått skarpa blickar och känsliga händer. På sätt och vis kan man säga att den genomgått en 115-årsservice. I skrivande stund (mars- 2020) så dröjer det inte länge förrän pannans manometer åter närmar sig arbetstryck och vedens energi blir till en trivsamt fossilfri lusttur.

Välkomna ombord!
Per-Arne Larsson ordf

Bildtävling

Tidigare i år utlyste vi en bildtävling med förhoppningen att få fram fler bilder på vår vackra ångbåt. Vinnare av tävlingen blev **Ann Linde** vars fina bild ni kan se vid årets turlista på sidan 7. Även några av de andra bidragen finns publicerade märkta med fotografiernas namn.

Till höger: målning av **Petra Fransson**.

Kom ihåg!

Medlemsavgift 200:-
Medlemstur 2/9 kl 18.00
Årsmöte 26/11 kl 18.30
Brunnsparkkyrkan, Tranås
Bankgiro 990-5852

Styrelsen för Ångbåtens vänner S/S Boxholm II består 2020 av:

Ordförande Per-Arne Larsson	tel 070-223 02 62
Vice Ordförande	
Annica Jansson Löfgren	tel 0140-687 96
Kassör Ove Burenby	tel 070-222 90 06
Sekreterare Maria Ehrlin Brege	tel 070-322 50 69
Ledamot Urban Tordsson	tel 070-302 07 61
Ledamot Claes-Göran Olson	tel 0731-61 71 31
Suppleant Lars Axehill	tel 0705-18 68 20
Suppleant Ingela Pettersson	tel 0140-640 86

**Bli medlem
i Ångbåtens
vänner!**

Ju fler vi är desto
lättare att hålla
ången uppe.

Bild: Micke Blomqvist

Kallelse till årsmöte

för stödföreningen
Ångbåtens vänner

26 nov 2020 kl 18:30

Brunnsparkskyrkan i Tranås

Underhållare: Lennart Rydberg, ordförande
i Stiftelsen Skärgårdsbåten

Anmälan: senast 21/11 till Tranås Direkt tel 0140-687 90

Kallelse till årsmötet sker endast på detta sätt.

S/S Boxholm II Turlista för 2020

Vecka 28

Ångbåtsstur med mat Torpön

Onsdag 8/7 kl. 10:00-13:30

Berättarkryssning - Johan Birath

Onsdag 8/7 kl. 18:00-21:00

Vecka 29

Ångbåtsstur med mat Torpön

Onsdag 15/7 kl. 10:00-13:30

Naturguidad tur Torpön

Onsdag 15/7 kl. 16:00-18:00

2-timmarstur Hätte

Torsdag 16/7 kl. 10:30-12:30

2-timmarstur Malexander

Torsdag 16/7 kl. 15:00-17:00

TORGTUR - fredag 17/7

Ångbåtsstur med mat Torpön

Lördag 18/7 kl. 10:00-13:30

Vecka 30

Ångbåtsstur med mat Torpön

Onsdag 22/7 kl. 10:00-13:30

Naturguidad tur Torpön

Onsdag 22/7 kl. 16:00-18:00

2-timmarstur Hätte

Torsdag 23/7 kl. 10:30-12:30

2-timmarstur Malexander

Torsdag 23/7 kl. 15:00-17:00

TORGTUR - fredag 24/7

Vecka 31

Lunchtur från Hjärtruds

Onsdag 29/7 kl. 12:00-15:30

2-timmarstur Hätte

Torsdag 30/7 kl. 10:30-12:30

Naturguidad tur Malexander

Torsdag 30/7 kl. 15:00-17:00

TORGTUR - fre 31/7

Vecka 32

Ångbåtsstur med mat Lugnalandet

Onsdag 5/8 kl. 10:00-14:00

2-timmarstur Hätte

Torsdag 6/8 kl. 10:30-12:30

2-timmarstur Malexander

Torsdag 6/8 kl. 15:00-17:00

TORGTUR - fredag 7/8

Ångbåtsstur med mat Lugnalandet

Lördag 8/8 kl. 10:00-14:00

Vecka 33

Ångbåtsstur med mat Lugnalandet

Onsdag 12/8 kl. 10:00-14:00

Berättarkryssning - Johan Birath

Onsdag 12/8 kl. 18:00-21:00

Ångbåtsstur med mat Lugnalandet

Lördag 15/8 kl. 10:00-13:30

TORGTUR TIDTABELL Market Tour Timetable

Avgång / Departure Hamn / Harbour		Avgång / Departure Hamn / Harbour	
07.30	Idebo	14.30	Liljeholmen
08.00	Rönnäs	14.45	Fiskarp
08.35	Malexander	14.55	Färjan, Torpön
09.20	Svensbo	15.20	Svensbo
09.40	Färjan, Torpön	16.05	Rönnäs
09.50	Fiskarp	16.35	Idebo
10.00	Liljeholmen	17.30	Malexander, 30 min uppehåll
10.30	Tranås Hamn	18.00	Avgång Malexander, Svensbo, Färjan, Fiskarp, o Liljeholmen angöres för avstigning.
	TORGHANDEL		
14.00	Tranås Hamn	19.30	Tranås Hamn

Foto: Ann Linde

Beskrivning av sommarens turer

Ångbåttur med mat - Torpön *

Guidad tur med strandhugg vid Torpöns färjeläge där måltid serveras. Dryck, smör och bröd, kaka och kaffe ingår.

450 kr vuxen, 225 kr barn (3-12 år).

Ångbåttur med mat - Lugnalandet *

Guidad tur med strandhugg vid hotell Lugnalandet där måltid serveras. Dryck, smör och bröd, kaffe och kaka ingår.

450 kr vuxen, 225 kr barn (3-12 år).

2-timmarstur

Rundtur på sjön Sommen (inget strandhugg). Medtag gärna egen kaffekorg. Större sällskap förbokas senast dagen före hos **Håkan Liif** 070-865 87 52. Vuxen 150 kr, barn 7-15 år 75 kr. Inget förköp, biljett köpes vid påstigning.

TORGTUR

Fredagsturer till torget i Tranås. Avgång från hamn/brygga enligt tidtabell. Inget förköp, biljett köpes vid påstigning.

Idebo, Rönnäs, Malexander:

Tur/Retur 300 kr enkel 200 kr

Svensbo, Färjan, Fiskarp, Liljeholmen:

Tur/Retur 200 kr enkel 100 kr. Barn -15 år ½ priset.

Naturguidad tur *

Två-timmars tur med natur- och kulturguidning av sjön Sommen. Guide från Naturum Sommen. Arrangör: Naturum Sommen. Vuxen 250 kr, Barn 7-15 år 100 kr.

Food Cruise - Torpön *

Guided tour and beach leisure time at Torpön Ferry where meals are served. Beverages, butter and bread, cake and coffee are included. **Adults SEK 450, children 3-12 years old SEK 225.**

Food Cruise - Lugnalandet *

Guided tour and beach leisure time at hotel Lugnalandet where meals are served. Beverages, butter and bread, coffee and cake are included. **Adults SEK 450, children 3-12 years old SEK 225.**

2-hour Steamboat Tour

A 2-hour guided tour on lake Sommen (not with a beach leisure). You're most welcome to bring your own picknick bag.

Market Tour

On Fridays there is a weekly market in Tranås. No advance reservation, tickets are sold on board on the morning tour. **For departure see separate timetable.**

Tickets for the afternoon tour at 2 p.m. can be bought the same day after 9 a.m. Price one way and return ticket Idebo, Rönnäs, Malexander SEK 200 SEK 300. Svensbo, Torpön, Fiskarp, Liljeholmen SEK 100 SEK 200.

Guided Nature Cruise *

2-hour cruise with a guided nature and culture tour of Lake Sommen. Organiser: Naturum Sommen. **Adults SEK 250, children 7-15 years old SEK 100.**

Berättartur Johan Birath *

Ångbåttur med berättarkonstnären Johan Birath. Strandhugg vid Torpöns färjeläge, där räksmörgås, dryck, kaffe och kaka serveras. Arrangör: Naturum Sommen. 375 kr.

After Work med Boxholm II *

Tre-timmars tur med musikunderhållning och härlig gemenskap så här mitt i veckan. Ta gärna med egen picknick. Vuxen 220 kr.

Lunchtur från Hjärtruds *

Börja dagen med en lunch på Hjärtruds i Tranås Hamn och gå sedan på båten för en 2-timmarstur. Turen avslutas i hamnen med kaffe och kaka. 450 kr vuxen, 225 kr barn (3-12 år).

Cykel på båten

Ta med din cykel i mån av plats ombord. Kostnaden är 250 :-/person inkl cykel och **Förboka: Håkan Liif 070-865 87 52**

Medlemstur för Ångbåtens Vänner 2/9

Avresa från hamnen i Tranås kl 18.00. Endast för medlemmar i föreningen Ångbåtens Vänner. Medlemskap à 200:- kan lösas i samband med avgång. Medtag egen fika/matsäck.

Anmälan till Turistbyrå Tranås Direkt, tfn 0140-687 90.

Storyteller Cruise *

Johan Birath
Steamboat trip with storyteller Johan Birath. Beach leisure time at Torpön Ferry, where shrimp sandwich, beverage, coffee and cake are served. **SEK 375.**

After Work *

3-hour mid-week cruise with entertainment and lovely company. **SEK 220.**

Steamboat Tour * starting with lunch

Guided 2 hour tour on lake Sommen starting with lunch at Hjärtruds, Tranås Hamn. We end the tour back at the harbour with coffee and cake. **Adults SEK 450, children 3-12 years old SEK 225.**

Bike on the steamboat!

Make a reservation in advance. **Price: 1 person and a bike SEK 180.** Please call for reservation, phone 070-865 87 52

Biljetter säljes ombord, endast vid ledig kapacitet.

Bokning chartertrafik:
Håkan Liif 070-865 87 52

Förboka turerna via Tranås Direkt/Turistbyrå, tfn 0140-687 90.

Reservation in advance at Tranås Direkt/Tourist Office, phone 0140-687 90.

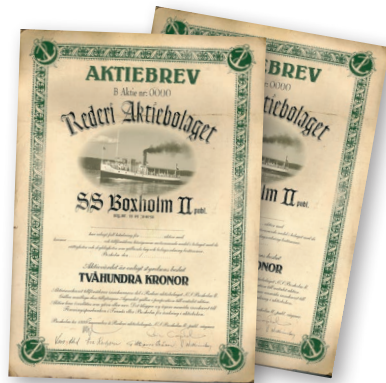
Rederi Aktiebolaget S/S Boxholm II

När detta skrivs är vi i slutet på mars och ovissheten om vad Corona-viruset kommer att innebära för vår verksamhet är stor. Det kommer säkert att påverka på något sätt, antingen via myndighetspåbud eller via våra kunders minskade intresse att samlas i större grupper. Vi kan inte veta hur det utvecklas, men vi planerar för fortsatta turer på sjön Sommen.

Just nu förbereds båten för årets resor med målnings- och underhållsarbete enligt tidigare planering. Förra året gjordes ca 80 turer med Boxholm II och beläggningen var som tidigare god. Rederiets ekonomi är stabil även om vi gjorde ett oväntat stort underskott under 2019. Inför 2020 har åtgärder vidtagits för att öka intäkterna och vi ser ständigt över våra kostnader för att åstadkomma en ekonomi i balans.

Styrelse Rederi AB S/S Boxholm II år 2020

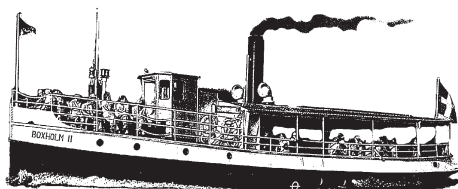
Per Ulfso, ordförande
Mikael Palm, Boxholms kommun
Mikael Stenquist, Tranås kommun
Anders Andersson, Ydre kommun
Maria Ehrlin Brege, Ångbåtens Vänner
Per-Arne Larsson, Ångbåtens Vänner
Mats Holmstedt, Stiftelsen Sommen
Bengt Samson, VD Rederi Aktiebolaget

Det är på sin plats att tacka alla goda krafter som jobbar för att bevara 116-åriga Boxholm II. Jag tänker då främst på stödföreningen Ångbåtens Vänner som betyder mycket, men även våra annonsörer ger oss ett gott tillskott. Tack till er alla! Som VD är det också skönt att känna att man har de största ägarna Tranås, Boxholm och Ydre kommuner som stöd. Intresset för att bevara Boxholm II är stort i bygden. Du som privatperson har möjlighet att stödja verksamheten genom att bli medlem i Ångbåtens Vänner och du som redan är medlem: Glöm inte betala din medlemsavgift! Mer information om avgifter och medlemskap finns på annan plats i denna ångbåtsbroschyr.

Välkomna ombord!

Rederiaktiebolaget S/S Boxholm II
Bengt Samson, VD

Kraftkällan Sommen Igår, idag och imorgon

Vattenkraften i vårt land har varit en förutsättning för industrialisering, ekonomisk utveckling och allmänt välbefinnande. Tidigt användes vattenkraften för skvaltor, sågar, kvarnar, smedjor, pumpar, med mera.

Grunden för elkraftens storskaliga nyttjande lades under 1800-talet. Då utvecklades elgeneratorerna, de högspecialiserade vattenturbinerna och tekniken att generera och överföra elkraft. Elektroingenjören Jonas Wenström (1855-1893) är uppfinnare av dynamomaskinerna (elgeneratorer) och av trefasssystemet för överföringen av högspänd växelström. Tack vare hans uppfinningar kunde elkraft föras över långa avstånd utan kraftförluster. Wenströms uppfinningar lade grunden till Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget ASEA (nuvarande ABB) i Västerås.

Sverige kom därigenom att inta en tät position när det gällde utveckling och installation av elanläggningar som elektrisk gätubelysning, eldrivna tåg och industrier. Den nya överföringstekniken öppnade för kraftutbyggnaden av älvar och åar i både norra och södra Sverige.

Avrinningsområdet

Mängden vatten i ett vattendrag bestäms av det kringliggande avrinningsområdets sammansättning, storlek, nederbörd, avdunstning. Via tusentals diken och bäckar samlas ytvatten och grundvatten som leds vidare till större åar och sjöar för att så småningom nå sitt utlopp. Avrinningsområdet avgränsas av vattendelare. De följer vanligtvis bergsryggar,

Magnus Lundberg
på Tranås Energi
vid Bultsjöån

grusåsar och andra höjdparter i landskapet. För att kunna bestämma vattenflödets storlek och förändringar finns manuella och maskinella flödesmätare, placerade på strategiska ställen längs ytvattendragen och i de grundvattenförande grusåsarna. Med data från dessa kan man följa vattenflödets storlek och förändringar.

Sommen-Svartåns avrinningsområde med sjön Sommens till- och avrinnande vattendrag, sjöar samt grundvattenförekomster.

— Vattendrag
■ Sjöar
▨ Grundvatten

0 3,25 6,5 15 Kilometers

Som framgår av kartan i figur 1 sträcker sig Sommen-Svartåns avrinningsområde från Svartåns källområde i trakten av Ormaryd ca 10 km öster om Nässjö. Därifrån söker sig Svartåns vatten via bla. Sjunnarydssjön och vidare norrut längs Sydsvenska höglandets nordsluttning.

Sommen-Svartåns avrinningsområde

Som framgår av kartan i figur 1 sträcker sig Sommen-Svartåns avrinningsområde från Svartåns källområde i trakten av Ormaryd ca 10 km öster om Nässjö. Därifrån söker sig Svartåns vatten via bla. Sjunnarydssjön och vidare norrut längs Sydsvenska höglandets nordsluttning.

På sin väg passeras orter som Smålands Anneberg, Aneby, Gripenberg och Tranås till utfallet i sjön Sommen vid Norraby. Nedströms sjön Sommen växer storleken på Svartåns flöde. Sedan regleringsdammen vid Laxberg passerats förs vattnet vidare förbi orter som Boxholm, Strålnäs, Mjölby och vidare över Östgötslätten till mynningen i sjön Roxen.

Sommen-Svartåns avrinningsområde har en syd-nordlig längd på 165 km och en areal på 3 410 km².

Sett till arealen är Sommen den tjugonde största sjön i Sverige. Utseendet varierar mellan de olika fjärdarna. Sjön brukar karaktäriseras som oligotrof sprickdalssjö vilket innebär att sjön är en djup klarvattenssjö med en strandlinje som består av höga bergsbranter och mäktiga formationer av isälvsgrus. Strandlinjen är starkt flikig med cirka 260 öar och flera brantberg. Sommen är regleringsmagasinet för de nio kraftverken nedströms. Sjöareal uppgår till 131,9 km². Största uppmätta vattendjupet är 53 meter. och medeldjupet beräknats till 16,7 meter. Sjöns stora djup och yta medför att Sommen hyser en ansenlig vattenvolym.¹

Följande fiskarter förekommer som ål, öring, röding, sik siklöja, nors, gädda elritsa, mört, lake abborre, sutare gös, vimma, braxen, sarv, bergsimpa, gers, småspigg och benlöja. I sjön finns också den speciella sommenrödingen. Den anses ha funnits i sjön sedan istiden och blivit instängd i samband isens avsmältning, då landet höjde sig och avloppet från Sommen-issjön ändrades.

Tillrinningsområdet till Sommen utgör 1.651 km² eller nästan hälften av hela avrinningsområdet. Det är i sin tur uppdelat i två delområden. Ett västligt som svarar för tillrinningen från källsjöarna via Anebysjön, Ralången, Säbysjön till utloppet i Sommen vid Tranås-Norraby. Och ett östligt som utgörs av Bulsjöans tillrinningsområde inklusive de båda Lägernsjöarna ned till utloppet i Sommen vid Visskvarn. De båda tillrinningsområdena är knutna till var sitt sjöbäcken. De avgränsas av Torpön och de omgivande fjärdarna. En öppen gräns mellan dem går vid Färjeläget, där en undervattensström överför vatten från det östra sjöbäckenet till det västra.

Tranåssjön, Torpasjön, Andersbosjön m.fl.
Medeldjupet 14 m
Vattnets omsättningstid 1,5 år.

Malexandersjön, Norra Vi fjärden,
Asbyfjärden, Smalsjön, m.fl.
Medeldjup 18 m
Vattnets omsättningstid 11 år

Som synes råder det stora skillnader i medeldjup och vattenomsättningstid mellan Östra och Västra sjöbäckenet. De båda sjöbäckenena skiljer sig också åt vad gäller vattenkvalitetsparametrar som siktdjup, fosforbelastning, förekomst av, giftiga ämnen, m.m. Skillnaderna medför bland annat en tydlig uppdelning av fiskfaunan.

Utbyggnaden av den storskaliga vattenkraften i Sommens tillrinnande och avrin-

Den nya lagen öppnade för reglering av hela vattendrag och för byggande av dammar och elkraftverk. Som direkta svar på den nya lagen kan man se uppförandet av Flemminge kraftverk 1918, Svartåfors kraftverk 1919 och Laxbergsdammen 1922. Dammen har en mycket central betydelse. Med uppförandet av Laxbergsdammen övergick nämligen Sommen från att vara en naturlig sjö med naturliga nivåvariationer till en regleringsdamm för de nedströms belägna kraftverkens vattenbehov. Enligt den gällande vattendomen tillåts vattennivån variera 1,5 meter från 145,6 m.ö.h. till 147,1 m.ö.h. Dock måste en minivattenföring på 3.5 m³/sek av ett medelflöde på 18 m³/sek säkras för de bottenlevande organismernas och fiskarnas fortlevnad.

Sedan Laxbergsdammens tillkomst har konkurrensen om vattentillgången i Svartåns avrinningsområde ökat. Särskilt uttalad är den nedströms Sommen.

Sammanlagt åtta kraftverk ska dela på vatten föringen och den sammanlagda fallhöjden på 122 m på en fallsträcka om 75 km.

Därtill kommer avledning av vatten för Tranås, Mjölby's vattenförsörjning och sedan 1988 för jordbrukets, särskilt potatisodlingens, behov av bevattningsvatten.

Som visats har anspråken på Sommen-Svartåns vattentillgångar ökat. Det gäller utbyggnaden av kraftverken men också

elproduktionen. Men även andra intressen har gjort sig gällande. Det gäller avledning av yt- och grundvatten för kommunal vattenförsörjning och jordbruks- och trädgårdsbevattning, men också skärpta miljökrav på minivattenförling, fria vandringsvägar för fisk.

EU-ramdirektiv för vatten från år 2000 anger tydliga krav på höjningar av den kemiska och ekologiska vattenstatusen. Gamla miljöskulder i form av läckande deponier eller ofullständigt renade utsläpp måste åtgärdas.

Även elkraftverken är miljöpåverkande. EU-direktivet talar om "bristande konnektivitet" längs vattendragen. Med det menas vandringshinder av olika slag för vandringsfisk som lax, öring, ål, m.fl.

Förutom kraftverksdammar kan vandringshindren vara gamla kvarn- och sågdammar som om de inte nyttjas bör rivas. När det gäller kraftverksdammarna förordas fiskvägar eller faunavandringar som utformas så att flödet, strömförhållandena, m.m. i stor utsträckning som möjligt efterliknar en

naturlig bäck förbi den aktuella dammen. Inom Svartåns avrinningsområde pågår sedan 2007 projekteringar av olika faunavägar. Längst har Tranås Energi AB kommit som fullborda faunavandringar förbi kraftverken i Olstorp och Forsnäs. Byggande av faunavandringen vid Visskvarn pågår. Den sista faunavandringen i Bultsjöns vatten-system vid Broby är under projektering. Se tabell 1.

Sedan 2007 har arbete pågått med att planera och projektera en faunapassage vid Laxbergssdammen. Flera förslag till utformning har framlagts, men ännu har inget förslag beslutats. Se Tabell 2.

I takt med att Sverige och andra länder "ska ställa om till fossilfritt" kommer efterfrågan på elkraft att öka markant. Samtidigt kommer den kommande generationen av elkunderna att ställa ökade krav på en miljövänligare produktion av vattenkraften.

Reinhold Castensson

Tabell 1

Tranås Energis kraftverk med färdiga faunavägar i Bultsjöns tillrinningsområde
Faunapassage

Olstorp	Omlöp klart 2008	Broby	Projektering pågår
Forsnäs	Omlöp klart 2019	Visskvarn	Omlöp beräknad klar hösten 2020

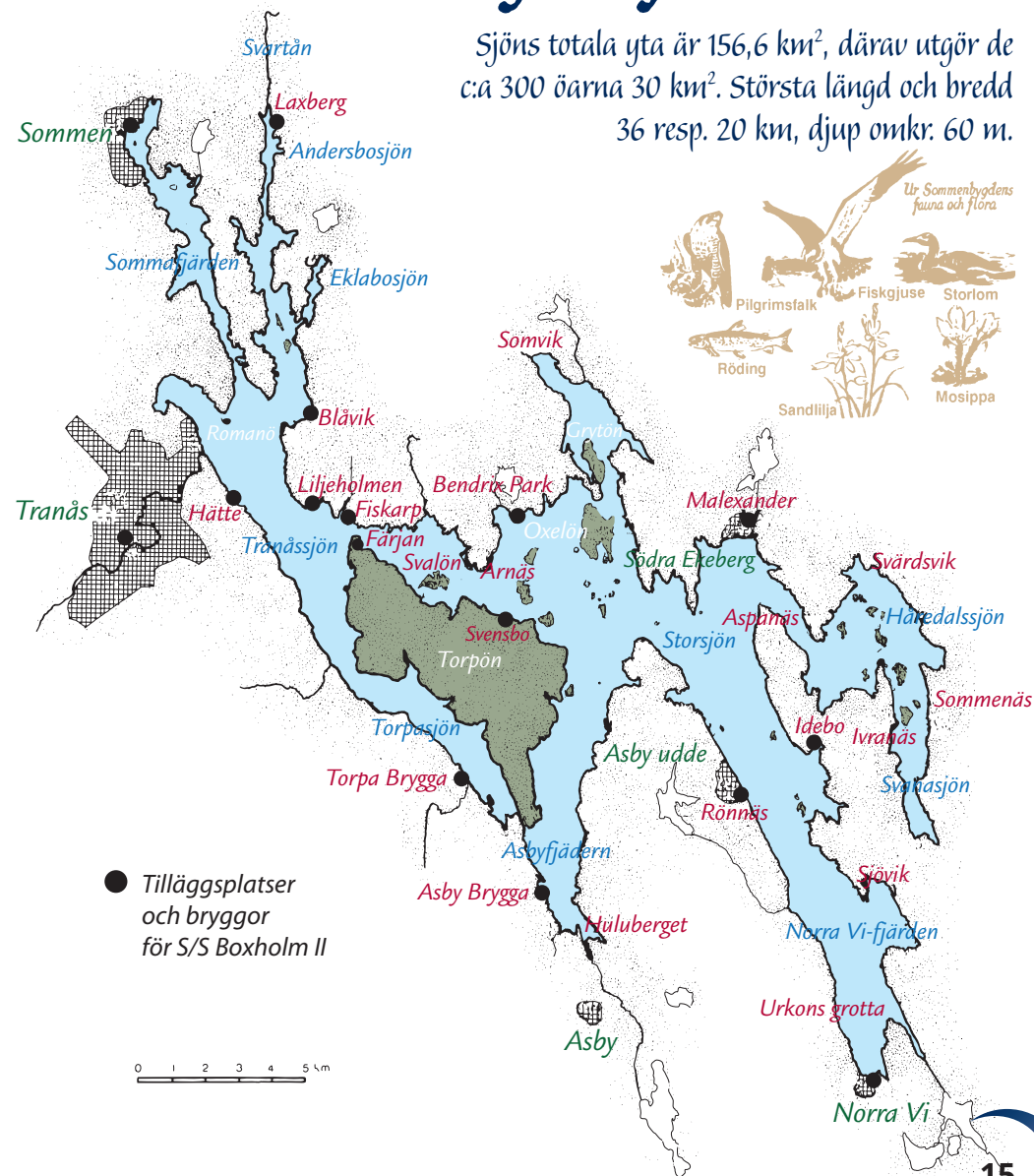
Tabell 2

Tekniska Verken och Mjölby-Svartådalens kraftverk i avrinningsområdet nedströms Sommen

Byggnad	år	Fallhöjd m.	Install eff	Årsprod	Faunaväg
Bruksfallet	1941	23,5	5.200 kw	16,7	nej
Flemminge	1918	6,0	1.260 kw	4,3	nej
Odensfors	1914	12,5	3.850 kw	11,6	nej
Svartåfors	1919	12,5	5.320 kw	13,5	nej, men ökad min. tappn.

Karta över sjön SOMMEN med omgivningar

Sjöns totala yta är 156,6 km², därav utgör de c:a 300 öarna 30 km². Största längd och bredd 36 resp. 20 km, djup omkr. 60 m.

Vägbeskrivningar

Bryggor norr om sjön Sommen

Riksväg 32 till Boxholm – Tag av mot Malexander

- Laxberg** Åk ca 2 km (över Lillån), tag till höger, följ skyltning till "Laxberg".
- Blåvik** Tag av vid skylt "Blåvik". Åk till Blåviks kyrka.
- Torpön färjan** Tag av vid skylt "Blåvik". Följ skylt till färjan. Eftersom bryggan ligger på andra sidan färjeläget måste man ta färjan över. Den går varje hel- och halvtimme.
- Malexander** Bryggan ligger nedanför Malexander kyrka och kan även nås från riksväg 134, Kisa – Österbymo. Tag av vid Pinnarps badplats mot Malexander, ca 2 mil.
- Sommen** Riksväg 32 till Sommens samhälle. Åk över järnvägen till Lugnalandet.
- Tranås Hamn** Följ skyltning mot "Hamnen".

Bryggor söder om sjön Sommen

Riksväg 131 Tranås – Österbymo

- Hätte** Åk ca 1 km. Följ skylt mot "Hättebaden".
- Torpa** Tag av mot Torpa Kyrka, åk förbi kyrkan och Torpa Gård. Ta till höger ner mot sjön.
- Torpön färjan** Tag av vid avfart i Ramfall. Följ skylt "Torpön/Naturum".
- Asby** Följ skylt "Asby Brygga".
- Rönnäs** Tag av vid Asby Kyrka mot Norra Vi. Följ skylt mot "Marek". Bryggan kan även nås från riksväg 134. Tag av mot Norra Vi. Följ skyltning mot "Marek".
- Vassviken** Efter Norra Vi Kyrka åk 500 m, tag vänster.
- Idebo** Väg 134. Tag av vid skylt Svenningeby/Ångbåtsbrygga, ca 10 km.

Road Descriptions

Landing-stages to the north of Lake Sommen

Main road 32 to Boxholm – Exit towards Malexander

- Laxberg** Drive 2 km (crossing Lillån), turn right, and follow signs to "Laxberg".
- Blåvik** Exit at sign "Blåvik". Drive to the Blåvik church.
- Torpön, car ferry** Exit at sign "Blåvik". Follow the signs to the car ferry. As the landing-stage is on the other side of the strait, you need to take the car ferry. It leaves on the half-hour and on the hour.
- Malexander** The landing-stage is below the Malexander church and can even be reached from the main road 134, Kisa-Österbymo. Exit at the Pinnarp bathing place towards Malexander, approx. 20 km.
- Sommen** Main road 32 to the village of Sommen. Cross the railway to Lugnalandet.
- Tranås harbour** Follow the signs to "Hamnen".

Landing-stages to the south of Lake Sommen

Main road 131 Tranås-Österbymo

- Hätte** Drive approx. 1 km. Follow the sign to "Hättebaden".
- Torpa** Exit towards the Torpa church, go past the church and the Torpa farm. Turn right towards the lake.
- Torpön, car ferry** Exit road 131 at Ramfall. Follow the sign "Torpön/Naturum".
- Asby** Follow the sign "Asby Brygga".
- Rönnäs** At Asby church turn towards Norra Vi. Follow the sign towards "Marek". The landing-stage can even be reached from the main road 134. Turn towards Norra Vi and follow the signs towards "Marek".
- Vassviken** After the Norra Vi church continue for another 500 m and then turn left.
- Idebo** Exit road 134 at the sign "Svenningeby/Ångbåtsbrygga" and drive for another 10 km.

Foto: Richard Owen

Varför inte chartra båten för en egen tur?

Foto: Erik Hellquist

Fakta S/S Boxholm II

S/S Boxholm II är ett av Sveriges sista vedeldade ångfartyg. Hon är byggd vid Ljunggrens Verkstad AB i Kristianstad år 1904 och ihopmonterad vid Sommens strand. Premiärturen gick av stapeln i juli 1904. Hon byggdes som pråm- och timmerdragare för Boxholm AB:s räkning. Akterskeppet byggdes om 1922 och försågs med sittplatser. Sedan 1966 går hon endast som passagerarfartyg och är K-märkt sedan 2014.

DATA Längd ö.a. 20,6 m. Bredd 4,75 m. Depl. 45 ton. Djup 2,00 m.

MASKIN 85 hkr compoundmaskin, panna av skotsk typ, ångtryck 7,5 kg, propellervarv 160-180. Max. fart 9-10 knop. Besättning 3 man. Stålskrov. Max. 70 passagerare. Såväl maskin som panna i originalskick. Aktre däck är taktäckt och vid dåligt väder kan fönsterförsedda sidostycken fällas ned kring hela den takförsedda delen. Toalett finns bakom styrhytten. Filtar finns ombord. Det finns **EJ** servering ombord, men passagerarna är välkomna att ta med egen picknickkorg.

CHARTERTRAFIK 3.100,-/tim + 6% moms. Minimum 3 timmar. Vid avbeställning närmare avgång än 4 veckor debiteras halva beloppet. Kortare turer efter överenskommelse.

BOKNING Håkan Liif, 070-865 87 52

Det finns många tillfällen och sällskap som är som gjorda för en ångbåtsstur...

Födelsedagsfirande

Vem skulle inte vilja fira sin födelsedag med en ångbåtsstur? Tänk att få glida fram och höra "Ja må du leva..." ljuda över sjön. Bjud släkt och vänner på något alldeles extra.

Bröllop

Det är mycket populärt att göra en ångbåtsstur i samband med att man gifter sig i någon av de vackra kyrkorna som ligger vid eller i närheten av sjön. En lövad båt full med finkladda bröllopsgäster är riktigt festligt och ett fint inslag i bröllopsfirandet.

Föreningsutflykter/bussgrupper

En del föreningar har som tradition att ta en sväng med ångbåten varje säsong. Andra gör det när det finns något speciellt att fira, t ex jubileum eller besök från andra orter. Det går utmärkt att kombinera båtturen

med ett stopp vid något av de intressanta besöksmålen runt sjön. Vi kan rekommendera guider för en kortare eller längre tur.

Företagsarrangemang

I samband med olika typer av möten då man vill ge återförsäljare/kunder/personal/gäster från utlandet en minnesvärd upplevelse passar en tur ombord på unika Boxholm II perfekt. Det är typiskt svenskt, unikt och alla blir garanterat fascinerade av vår vackra båt.

Servering och underhållning

Vi har inget kök eller servering ombord men ger gärna tips på företag som kan leverera mat eller kaffe. Det finns också flera restauranger med ångbåtsbryggor runt sjön. Vi kan även ge tips på musikanter.

Kundnära
Gemensamt
Framåtanda
Trygghet

0140-38 49 50 www.tranasbostader.se

Välkomna till Malexander Camping
vid Sommens strand!

Camping, stugor, kanot, kajak,
båtuthyrning, glass och fiskekort

Varmt välkomna

www.malexanderturism.se

TORPÖNS
färjeläge
MAT & CAMP

•restaurang •café •glassbar
•camping •båtmack •boule •färja •sommarbutik
•kanoter •höghöjdsbana •båtturer
Tel. 0140-420 41 www.torpon.net

naturum® En plats för
Sommen stora och små
att upptäcka
naturen på!

Tipspromenad Utställning Aktiviteter
Guidningar Föredrag
070-297 47 22, naturum.sommen@live.se
www.naturumsommen.se

ARBETSKLÄDER
SKYDDSSKOR
PROFILKLÄDER
SKYLtar & DEKALER
BIL- & FÖNSTERDEKOR
TRYCKSAKER
AFFISCHER
PRESENTER

skapa
Reklam

0140-77 02 40
www.skapareklam.se

HH
BENKLÄDER
Sievi
KANSAP
CRAFT
SEBAGO

APOTEK

Välkommen till
Kronans Apotek i Tranås

SOLVIKEN
VID TORPÖN
Vandrarhem & Konferens

Prisvärt i
underbar
miljö!

BO • KONFERERA • TRÄFFAS

Trivsamt boende vid Sommens strand.
Träffpunkten för fest, konferens, fiske, vandring,
bastu, bad, avkoppling-påkoppling...

Välkommen, öppet hela året!
Tel. 072-539 70 70 www.solviken.nu

HOTELL & KONFERENS
LUGNALANDET
VID SOMMENS STRAND

Konferenser • Rum • Stugor
Fester • Bröllop • Bastu & Jacuzzi
Matlagningsaktiviteter
Öl- & vinprovningar

Bokningar året runt (semesterstängt v 28-30)
Tel. 0140-300 00 info@lugnalandet.se
www.lugnalandet.se

Bra bostäder för alla åldrar!

Strandnära marklägen-
heter på Dalbylandet
Treor med förråd och
carport.

Ungdomsbostäder
– 27:an Små billiga
lägenheter.

Trygghetsboende
– för dig som fyllt 70 år
1:or, 2:or och 3:or, hög
standard och komfort.
Rymliga, anpassade
badrum Gemensamhets-
lokaler, internet m.m.

Läge för livsvalitet

Plusboende Bekväma
och lättillgängliga två-
och trerumslägenheter.
Rymliga, anpassade
badrum. Hiss och
internet m.m.

Mark- och hyres-
lägenheter Asby,
Hestra och Österbymo.

YDREBOSTÄDER AB 0381-66 12 01 ydrebostader.se

Tranås-Posten

Lokaltidningen
för alla, läs
den du också!

0140-38 55 70

Hemköp

Vi styckar allt kött själva och naturligtvis
endast svenskt kött!

Välkomna in!

TRANÅS ENERGI

El från Sommens vatten,
ett naturligt val

Uthyrning Tillverkning Försäljning

Kajaker
Canadensare
Roddbåtar
Segelbåtar

www.petruskajak.se

Vid Hätte Camping, Tranås 070-227 11 71

NORRABY HOTELL & KROG

Ligger omgivet av fantastisk natur,
ett stenkast från vår vackra sjö Sommen.

Norraby
Hotell & Krog

NORRABYVÄGEN 8, 573 43 TRANÅS
0140-194 35 - www.norrabykrog.se

Hamnkrog-Delikatess-Glass

Tel 0140-37 83 00

Välkommen till oss
40 års erfarenhet av båtar och motorer

HUGES
MARINA

0140-31 15 90 - www.hugesmarina.se

Sommenbyggdets
MARINTEKNIK

076-228 48 82 076-228 48 65

www.sommenbyggdetsmarinteknik.se

Över 40 guldmedaljer
– det är ju kanon!

Undersökningen görs av Svenskt Kvalitetsindex och avser hela
länsförsäkringsgruppen, där Länsförsäkringar Jönköping ingår.

Ja, så blir det när kunderna säger sitt.

De senaste tio åren har Länsförsäkringar
placerat sig på första plats över 40 gånger i
SKI:s undersökningar om kundnöjdhet inom
bank, försäkring och fastighetsförmedling*.
När man är kundägda finns det ju faktiskt
inget bättre betyg att få. Det tycker vi är
kanon.

Länsförsäkringar
Jönköping
Bank & Försäkring

VÄLKOMMEN TILL SUNDET OCH BOXHOLMS SKOGAR.
ETT FÖRETAG MED NATURLIGT GRÖNA RESURSER...

SUNDET, är skräddarsytt för den lilla konferensgruppen på fyra till tjugo
personer som vill kunna jobba ostört och koncentrerat och kanske också
knyta konferensen till någon fritidsaktivitet som passar gruppen.

BOXHOLMS SKOGAR AB

Disponentvägen 1, 590 12 BOXHOLM, Tel. 0142-525 20
www.boxskog.se

E K O N O M I B Y R Å N

Ångfartyget Boxholm II

www.boxholm2.com

Turistbyrån Tranås Direkt

Storgatan 20, 573 32 Tranås, Tel 0140-687 90

tourist.office@tranas.se www.tranas.se

Boxholms Turistbyrå

Storgatan 40, 590 10 Boxholm, Tel 0142-519 01, 0142-895 00

turistinfo@boxholm.se www.boxholm.se

Ydre Turistbyrå

Torget 4, Österbymo, 570 60 Ydre, Tel 0381-66 12 00

turistinfo@ydre.se www.ydre.se